

การก่อรูปกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ กรณีศึกษา : ตำบลสีพยา อำเภอนา ใหม่ จังหวัดจันทบุรี^{*}

ภานิศา ธรรมพงษ์^{**} สมฤดี ศิริสาคร^{***}

(วันรับบทความ: 17 พฤษภาคม 2563, วันแก้ไขบทความ: 22 มิถุนายน 2563, วันตอบรับบทความ: 28 มิถุนายน 2563)

บทคัดย่อ

บทความวิจัย เรื่อง การก่อรูปกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ กรณีศึกษา : ตำบลสีพยา อำเภอนาใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการก่อรูปกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอนาใหม่ จังหวัดจันทบุรีและเพื่อศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ตำบลสีพยาเริ่มก่อรูปขึ้นมาในช่วงภาวะเศรษฐกิจไทยตกต่ำในปีพ.ศ.2539 - 2540 ผลกระทบจากวิกฤตการณ์ต้มยำกุ้ง ทำให้ชาวบ้านได้รับผลกระทบและเดือดร้อนในเรื่องของการเงินเป็นอย่างมาก โดยผู้นำได้เล็งเห็นถึงปัญหานี้ซึ่งเป็นปัญหาหลักของชาวบ้าน และต้องการที่จะแก้ไขปัญหา จึงได้ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ เพื่อให้ชาวบ้านมีการออมสะสมเงินและแก้ปัญหานี้ของชาวบ้าน ผลการศึกษาในการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์มีการแก้ไขปัญหาเรื่องความยากจน การมีวินัยต่อตนเอง มีระเบียบกติกาของกลุ่มในการออมเงิน กู้ยืมเงินมีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลทุนการศึกษาแก่เด็ก และฅาปนกิจสงเคราะห์ โดยภายในกลุ่มมีการจัดการด้วยการแบ่งงานตามโครงสร้างและมีการกำหนดระเบียบกติกาภายในกลุ่มอย่างชัดเจน

คำสำคัญ: การก่อรูปกลุ่ม, การบริหารจัดการ, สัจจะสะสมทรัพย์, ตำบลสีพยา

^{*}บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การนำนโยบายการท่องเที่ยวเมืองรองไปปฏิบัติกรณีศึกษา : การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชนบท จังหวัดจันทบุรี.

^{**}นักศึกษาสาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: 6014971026@rbru.ac.th)

^{***}นักศึกษาสาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: 6014971040@rbru.ac.th)

Group Formation and Management of the Sacca Saving Group, Case Study: Siphaya Sub District, Tha Mai District, Chanthaburi Province.

Panisa Thammaphong^{*}, Somrudee Sirisakorn^{**}

(Received Date: May 11, 2020, Revised Date : June 1, 2020, Accepted Date: June 5 , 2020)

Abstract

The purposes of the study were 1) to study the formation of the Sacca Saving Group in Siphaya Sub-District, the mai District, Chanthaburi Province and 2) to study the management of the group. The findings showed that The sacca saving group was founded during The thai economic downturn in 1996-1997. It was affected by Tom Yum Kung Crisis and caused the villagers to have financial difficulties. The leaders realized that debt was 2 major problem for the villagers and they wanted to solve the problem. Therefore, the sacca saving Group was founded in order to help the villagers save their money and solve the villagers' financial problems. The results of the study on the management of sacca saving group were that it solved problems of poverty, self-discipline with rules saving money, loans, benefits, Medical expenses scholarship for children, and cremation. It was managed by a structured division of labor and a clear set of rules. The group.

Keywords: Group Formation, Management, Sacca Saving Group, Siphaya Sub District

^{*} Student, Political Sciences Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: 6014971026@rbru.ac.th)

^{**} Student, Political Sciences Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: 6014971040@rbru.ac.th)

1. บทนำ

การบริหารภาครัฐเป็นกระบวนการดำเนินการของรัฐบาล คือ การทำงานเพื่อสาธารณะมีกระบวนการทางการเมืองที่ประสิทธิภาพและการตอบสนองความต้องการของประชาชน การบริหารภาครัฐต้องปรับตัวโดยเฉพาะการปรับกระบวนการทัศนจาก การปกครองมาเป็นการบริหารจัดการในภาครัฐด้วย เป็นการบริหารจัดการที่มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนส่งมอบบริการ สาธารณะที่มีคุณภาพแต่ภาครัฐจะมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ซึ่งในปัจจุบันการบริหารภาครัฐยังมีการปฏิรูปตามแนวทางการ บริหารจัดการรัฐแนวใหม่ เป็นแนวคิดทางวิชาการที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศนในการบริหารจัดการภายใต้แนวคิด การบริหารภาครัฐแนวใหม่ ปัญหาและอุปสรรคตลอดไปจนเสริมสร้างการบริหารภาครัฐลงสู่เศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน ซึ่งการ บริหารภาครัฐในไทยนั้นได้เกิดปัญหาที่สะสมมานานพอสมควร ดังตัวอย่างคือ เรื่องปัญหาความอ่อนด้อยและไร้ประสิทธิภาพใน ระบบโครงสร้าง กระบวนการบริหาร และการตัดสินใจ เรื่องของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ปัญหาการคอร์รัปชันยังคงมีอยู่ ไม่ ว่าจะเรื่องติดสินบนเจ้าหน้าที่รัฐ เรื่องปัญหาการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจ เกี่ยวกับการสั่งการ การตัดสินใจ และการบริหาร จัดการต่าง ๆ ไว้ที่ผู้บริหารสูงสุดหรือการบริหารส่วนกลาง ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการอำนวยความสะดวกต่อประชาชน เรื่อง ปัญหาการคลังที่ไม่มีคุณภาพ เรื่องปัญหาทัศนคติและและค่านิยมแบบดั้งเดิม คิดว่าตนมีความสามารถเกินตำแหน่งหน้าที่ ทำให้ขาด ความสนใจและตั้งใจทำงาน ทำงานไม่ได้ผล เข้าใจว่ามีอำนาจเหนือประชาชน เบียดเบียนไม่ให้เป็นธรรม กดขี่ข่มเหง ประชาชน เรื่องปัญหาการตอบสนองไม่เหมาะสม เนื่องจากข้าราชการเงินเดือนน้อยแต่คิดว่าตนควรมีรายได้สูง ใช้จ่ายไม่ประหยัด ทำให้เกิดการหาเงินที่ไม่ควร เรื่องปัญหาการระเบียบและเทคโนโลยีไม่ทันสมัย ไม่สามารถรับรองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่ เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้ง (ผจงจิตต์ วงศ์ธีรญาณเดช, 2547)

เนื่องจากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นเป็นปัญหาที่ยังหาทางแก้ไขไม่ได้และเป็นปัญหาเรื้อรังที่ส่งผลกระทบในการบริหาร ประเทศ ทำให้ส่งผลไปยังท้องถิ่นในเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องของการทำงานล่าช้าของท้องถิ่น เรื่องของข้อจำกัดด้านรายได้ท้องถิ่นไม่ เพียงพอต่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นปัญหาที่ได้รับจากการบริหารภาครัฐที่ไม่ได้กระจายเงินไปยังท้องถิ่นมากเพียงพอต่อความ ต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น เพราะงบประมาณส่วนใหญ่ไปอยู่ที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นหลัก ไม่ได้มีการกระจายไปยัง ท้องถิ่นมากพอ จึงส่งผลกระทบต่อด้านต่าง ๆ ในเรื่องของเงินในการบริหารท้องถิ่น และการบริหารงานภาครัฐนั้นคนที่บริหารได้มา จากการที่ประชาชนนั้นได้เลือกเข้าไป และประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร จึงทำให้แก้ปัญหาไม่ตรงกับความต้องการของ ประชาชน (อัชกรณัฏฐ์ วงศ์ปรีดี, 2555)

แต่การบริหารในชุมชนเป็นเรื่องของการรวมตัวกันเพื่อเป็นการพบปะของคนที่หลากหลาย ซึ่งไม่ใช่เฉพาะคนที่รู้จัก กันเคยเพียงกลุ่มเดียว แต่รวมถึงคนแปลกหน้าที่สนใจในประเด็นส่วนร่วม (สาธารณะ) ประเด็นใดประเด็นหนึ่งร่วมกัน เพื่อ ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ไม่ใช่การรวมตัวกันเพื่อแก้ไขเฉพาะของของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง สถานที่รวมตัวพบปะเรียกว่า เวที ประชาคม ซึ่งมีลักษณะพหุภาคีเป็นสำคัญชุมชนฐานรากมักเกิดการรวมตัวกันเองเบื้องต้นจากปัญหาปากท้องและเศรษฐกิจเรียกว่า กลุ่มปากท้อง (ให้พ้นอดอยาก) อาจพัฒนาไปสู่การรวมที่เรียกว่า กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องความอดอยากที่อาจเกิดขึ้น เป็นครั้งคราว หรือรวมเพื่อเป็นสวัสดิการทางสังคม เช่นการเจ็บป่วย ตาย กลุ่มปากท้องและกลุ่มออมทรัพย์ที่เข้มแข็งสามารถ รวมตัวเป็นกลุ่มธุรกิจชุมชน ซึ่งศักยภาพด้านการตลาดที่พึ่งตนเองและชุมชนเข้มแข็ง จะเริ่มพัฒนาไปสู่การมีจิตสำนึกสาธารณะ (สำนึกรวมที่ไม่ใช่เพื่อประโยชน์เฉพาะกลุ่ม) การเกิดเครือข่ายชุมชนเพื่อตนเองที่เข้มแข็งและเวทีประชาคมสำหรับชุมชนต่าง ๆ ที่ หลากหลายและผู้คนทั่วไปซึ่งมีความสนใจในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ ร่วมกันจะนำไปสู่ความเป็นประธาน อันเป็นอำนาจประชาชน ที่แท้จริงในการทำให้เกิดดุลยภาพระหว่างอำนาจรัฐอำนาจทุน และอำนาจประชาชน (ประชาสังคม) มีสภาพธรรมรัฐเกิดขึ้น (Good Governance) การบริหารชุมชนนั้นถือว่าเป็นการบริหารที่สำคัญ จึงต้องมีการบริหารชุมชนในตัวของกลุ่มในชุมชนเอง เพราะวาระรัฐนั้นไม่ได้ตอบสนองความต้องการตรงกับความต้องการของเรามากพอและการบริหารรัฐทำงานได้อย่างล่าช้า จึงมีการ รวมกลุ่มกันเพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นเอง และในปัจจุบันมีกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้เกิดขึ้นจากการพยายามแก้ไขปัญหของประชาชนและมี การบริหารจัดการกลุ่มโดยปราศจากการพึ่งพาจากรัฐ (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2555)

ดังนั้นการบริหารจัดการในชุมชนเป็นการพัฒนาชุมชนให้มีทิศทางที่ดี ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและมีความมั่นคง เพื่อจะได้เป็นชุมชนที่น่าอยู่ มีความสุข และเป็นชุมชนที่สามารถตอบสนองความต้องการให้ตรงกับความต้องการของชาวบ้านได้ตรงจุด เพื่อที่จะปรับปรุงระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ด้วยการส่งเสริมการรวมตัว เรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมทดลองปฏิบัติจริง รวมทั้งการเสริมหนุนกลุ่มที่มีการรวมตัวอยู่แล้วให้เข้มแข็ง เน้นศักยภาพความพร้อมของชุมชนเชื่อมโยงกับการทำมาหาเลี้ยงชีพทุกระดับ และการบริหารชุมชนต้องคำนึงถึงความพอประมาณและความพออยู่พอกิน โดยจะต้องพึ่งตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และควรเป็นความริเริ่มของชุมชนเองด้วยการจัดให้มีบริการทางเทคนิคและบริการอื่น ๆ ที่จะเร่งเร้าให้เกิดความคิดริเริ่มการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการกำจัดปัญหาความเดือดร้อนด้วยตนเองเป็นหลัก (จุฬามณี แก้วโพนทอง, 2559)

ชุมชนที่สะท้อนการบริหารจัดการที่เกิดขึ้นจากชุมชนที่สำคัญ ได้แก่ ตำบลสีพยา แต่เดิมนั้นตำบลสีพยายังไม่ค่อยเจริญมากนัก ในเรื่องสาธารณูปโภคยังเข้าไม่ถึงตำบล เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โดยถนนนั้นแต่ก่อนเป็นคลองนาข้าว แต่เริ่มมีถนนเข้ามายังตำบลนี้เมื่อสมัยที่ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี แต่ต่อมาประมาณ 10 ปี ไฟฟ้าก็ได้เข้ามายังตำบลสีพยา และสมัยก่อนชาวบ้านตำบลสีพยามีการเป็นอยู่กันแบบเครือญาติพี่น้องเกาะกลุ่มกันอยู่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยชาวบ้านส่วนใหญ่ได้ประกอบอาชีพประมงน้ำจืด ไร่ทำกินและค้าขาย มีการทำนาข้าว แต่ทำได้ไม่นานน้ำเค็มได้เข้ามาในนาข้าว จึงทำให้ปลูกข้าวไม่ได้ และที่ทำนาข้าวนั้นก็กลายเป็นที่ดินโล่ง ๆ ไม่สามารถปลูกหรือประกอบอาชีพอื่นได้ ทำให้คนนอกตำบลสีพยาได้เข้ามาทำเหมืองพลอย และได้ขุดพลอยเพื่อนำไปขาย เมื่อก่อนราคาพลอยนั้นยังไม่ดีมากนัก ซึ่งยังไม่ค่อยมีใครเข้ามาทำอาชีพนี้กันมาก แต่พอราคาพลอยนั้นได้สูงขึ้น คนนอกตำบลได้พากันมาเช่าที่ดินทำพลอยได้นำเครื่องจักรขนาดใหญ่เข้ามาหาพลอย และเจ้าของที่ดินได้คิดค่าเช่าที่ดินต่อเดือน บางเดือนสูงถึงหลักล้านต่ำสุดหกแสนโดยประมาณ และหลังจากนั้นจึงเกิดปัญหาตามมา เช่น ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนเพราะน้ำขัง พอหน้าแล้งน้ำเค็มก็เข้ามาในที่ดิน เพราะเกิดจากการทำเหมืองพลอยนั่นเอง ต่อมาในปัจจุบันเมื่อพลอยเริ่มใกล้หมดชาวบ้านก็ไปทำอาชีพรับจ้างทำสวน รับจ้างก่อสร้าง รับราชการบางส่วน แต่ปัญหาในตอนนี้ก็ยังเจอปัญหาในเรื่องของการบุกรุกที่ดินกัน ส่วนใหญ่ก็เจอจากกันเอง เพราะคนในตำบลนี้มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบการรักใคร่กัน มีการอยู่แบบพี่น้อง มีความสามัคคี ประองตองกัน ทำให้มีการพูดคุยกันไกลเกลี่ยกันได้ง่าย ส่วนปัญหาของตำบลนั้นเป็นปัญหาในเรื่องของงบประมาณในท้องถิ่นยังไม่มีการกระจายรายได้มาพัฒนาท้องถิ่นได้มากพอ (วิฑิตมา ขำแท้, สัมภาษณ์ 14 มิถุนายน 2562)

ต่อมาเศรษฐกิจประเทศไทยในปี 2539 ส่งผลให้ประชาชนเดือดร้อนและเกิดปัญหาวิกฤตทางการเงินหรือวิกฤตต้มยำกุ้ง ในปี 2539 จึงเกิดเหตุการณ์ข้าวหายากแพง ทำให้ประชาชนเกิดหนี้สินและทำให้การเป็นอยู่นั้นลำบาก ไม่มีการพึ่งพาตนเองเกิดปัญหามากมายทางเศรษฐกิจในประเทศ ท่านพระอาจารย์มนัส ชันติธัมโม ได้เดินทางไปศึกษาชุมชนหลาย ๆ ที่ และได้เห็นถึงปัญหาหนี้สินและความเดือดร้อนของประชาชน ท่านได้เล็งเห็นว่ามีความสำคัญและอยากปลูกฝังการออมเงินให้ประชาชน ให้ประชาชนได้มีการพึ่งพาตนเอง ไม่เป็นหนี้สินและมีเงินเก็บออมในทุก ๆ เดือน ท่านมีความสามารถพัฒนาโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งประชาชนเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาที่จะทำให้เกิดแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมขึ้นมาได้และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของปัญหาจะต้องมีการรวมพลังกันในชุมชนเพื่อที่จะร่วมมือการแก้ไขหรือตอบสนองต่อปัญหาโดยมีการยึดหลักการพึ่งพาตนเองได้มากที่สุด และมีตัวอย่างกลุ่มองค์กรที่ประสบความสำเร็จในเรื่องของการมีส่วนร่วมภาคประชาชน ได้แก่ กลุ่มของอปพร. หรืออาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กลุ่มออม. หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นต้น ซึ่งเป็นกลุ่มองค์กรที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเข้ามายังท้องถิ่นและเข้ามาช่วยเหลือชาวบ้าน แต่ก็ยังเกิดปัญหาของกลุ่มองค์กรที่มาจากภาครัฐในช่วยเหลือ บรรเทาความเดือดร้อนอาจยังไม่ทั่วถึงและครอบคลุมมากพอ (เกษริน สุจินต์, สัมภาษณ์ 30 กรกฎาคม 2562)

กลุ่มที่เกิดขึ้นมาเพื่อที่จะแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน คือ กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ที่เป็นกลุ่มสัจจะจะเป็นการรวมตัวกันสะสมเงินคนละเล็กน้อย จึงเกิดเป็นจำนวนเงินก้อนหนึ่งโดยตั้งสัจจะว่า มาทำการสะสมทรัพย์กันทุกเดือนตามวันเวลาที่ได้กำหนดไว้ ถ้าสมาชิกคนใดที่เดือดร้อนหรือต้องการใช้เงินกำหนดการกู้เงินไปใช้ได้ภายใต้สัจจะที่ได้ให้ไว้กับกลุ่มว่าจะมาผ่อนชำระคืนตามกำหนด พร้อมทั้งค่าบำรุงที่ได้ตั้งไว้กับทางกลุ่ม และกำไรที่ได้จากค่าบำรุงจากการกู้ยืมของสมาชิกจะทำมาจัดสรรในรูปเงินปันผลคืนให้แก่สมาชิก และตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการของชาวบ้านเพื่อดูแลสมาชิก เมื่อยามเจ็บป่วย เมื่อเสียชีวิต เมื่อชรภาพให้ทุนการศึกษาตลอดจนเผยแผ่ไปยังผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ จังหวัดจันทบุรีเป็นอีกจังหวัดที่มีกลุ่มออมทรัพย์ที่

เกิดขึ้นมากมายซึ่งการก่อตั้งนั้นเกิดจากพระอาจารย์มนัส ขันติธัมโม เป็นผู้ริเริ่มกลุ่มสัจจะขึ้นมา (เกษริน สุจินต์, สัมภาษณ์ 30 กรกฎาคม 2562)

ในกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ตำบลสีพยา อำเภอน้ำใหม่ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นบ้านเกิดของ พระอาจารย์มนัส ขันติธัมโม ในวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2539 ณ บ้านพลูยางได้เป็นเป็นที่แรกที่ท่านได้ทำการทดลองการออมเงินจากประชาชนที่ได้เข้ามาทำบุญในวัด จำนวนคนประมาณ 100 กว่าคน ท่านได้เชิญชวนให้ประชาชนมาออมเงินกันเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชน และผลจากการออมเงินของชาวบ้านจึงเกิดเป็นกลุ่มสัจจะขึ้นมาเป็นที่แรก และพระอาจารย์มนัส ขันติธัมโม ได้ย้ายไปเป็นเจ้าอาวาสที่วัดโพธิ์ทอง ท่านได้นำแนวคิดการออมเงินไปเผยแผ่ที่วัดโพธิ์ทองซึ่งเป็นแม่เครือข่ายของกลุ่มสัจจะ และขยายไปกลุ่มชุมชนต่าง ๆ ในจังหวัดจันทบุรี ต่อมาประชาชนหันมาสนใจจะเข้ากลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์มากขึ้น การออมจะออมขั้นต่ำเดือนละ 100 บาท ต่อเดือนหรือมากกว่านั้นได้ ส่วนถ้าคนกู้จะมีดอกเบี้ย ร้อยละ 2 ต่อปี และสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลและเมื่อเสียชีวิตก็จะได้รับเงินทำศพ ซึ่งทั้งหมดเป็นค่าสวัสดิการจากกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการออมเงินจากกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ การสัจจะขึ้นมานั้นเพื่อที่จะแก้ปัญหาให้ประชาชน เป็นเงินหมุนเวียนให้กับประชาชน ถ้าประชาชนนำมาลงทุนในการทำมาหากินจะเป็นการต่อยอดไปเรื่อย ๆ ซึ่งทำให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกมีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก (วนาพรรณ พรพานิช, สัมภาษณ์ 29 กรกฎาคม 2562)

ดังนั้นผู้วิจัย จึงได้ทำวิจัยเรื่องการก่อรูปของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา ว่ามีการก่อรูปกลุ่มและมีประวัติความเป็นมาอย่างไรจึงเกิดการรวมกลุ่มกันขึ้นมา และมีวิธีการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อย่างไร

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการก่อรูปกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอน้ำใหม่ จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอน้ำใหม่ จังหวัดจันทบุรี

3. วิธีการศึกษา

ในการวิจัยเรื่อง การก่อรูปกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอน้ำใหม่ จังหวัดจันทบุรี เป็นวิจัยเชิงคุณภาพในขั้นนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

3.1 การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาจากเอกสารชั้นต้นและชั้นรอง ดังนี้

3.1.1 เอกสารชั้นต้น (Primary Document) เป็นข้อมูลดิบที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ข้อมูลส่วนนี้ได้จากการเก็บรวบรวมเอกสารที่สำคัญ เช่น เอกสารของชาวบ้าน เอกสารของการประชุมกลุ่มสัจจะ เป็นต้น

3.1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary Document) เป็นข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ต้องการวิเคราะห์ เช่น ตำรา บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3.2 การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ คือ

3.2.1 การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการใช้แนวสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเลือกที่ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์โดยอาศัยการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informants) เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่

ชื่อ-สกุล	สถานภาพในการให้ข้อมูล
1. นายสมยศ สุขสานต์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 บ้านพลูยาง
2. นางฐิติมา ชำแท้	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนฯ ตำบลสีพยา

3. นางวนาพรรณ พรพานิช คณะกรรมการกลุ่มสัจจะตำบลสีพยา
4. นางสาวเกษริน สุจินต์ คณะกรรมการกลุ่มสัจจะวัดโพธิ์ทอง
5. นางอุไร สุขสานต์ สมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ตำบลสีพยา

3.2.2 การสังเกตการณ์ เป็นการเก็บข้อมูลเสริมวิธีการอื่น ๆ โดยใช้กระบวนการสังเกต คือ การไปมีส่วนร่วมกับการทำสัจจะสะสมทรัพย์ของตำบลสีพยาโดยการไปเรียนรู้และช่วยเก็บเงิน และจดบันทึก ซึ่งเป็นการสังเกตการณ์ที่เป็นประโยชน์นำมาใช้ในงานวิจัยขึ้นนี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

3.3 การตรวจสอบข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยจะใช้วิธีการ ดังนี้

1. การตรวจสอบจากผู้ให้ข้อมูลที่มีจุดยืนต่างกัน ในการวิจัยนี้จะให้ผู้ให้ข้อมูลที่มีจุดยืนที่หลากหลาย ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลที่มีจุดยืนต่างกันในการทำงานที่มีรูปแบบแตกต่างกัน
2. การตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน ในการวิจัยนี้จะใช้แหล่งข้อมูลจากเอกสารการสัมภาษณ์และการสังเกตมาเปรียบเทียบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ขงงานวิจัยขึ้นนี้เป็นงานเชิงคุณภาพที่โดยมีการวิเคราะห์ ดังนี้

3.4.1 การตีความเพื่อจัดกลุ่มข้อมูล โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลและจำแนกวิเคราะห์ตามประเด็นคำถามในวัตถุประสงค์ของเราที่เราได้ไปสัมภาษณ์ ส่วนการตรวจสอบข้อมูลและผลการศึกษา ใช้วิธีการรวมกลุ่มกันวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาข้อมูลของผลการศึกษาเบื้องต้นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 การตีความในเชิงเหตุและผล ในลักษณะที่เป็นการพยายามที่จะดึงความหมายออกมาจากข้อมูลที่มีอยู่เป็นการทำความเข้าใจว่าข้อมูลบอกระบุอะไรแก่เราบ้าง และหาความหมายที่แท้จริงในคำตอบของผู้ที่ถูกสัมภาษณ์และนำมาตีความหมายในข้อมูลของเรา

3.4.3 การวิเคราะห์แบบเปรียบเทียบ จะนำข้อมูลจากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคนนำมาเปรียบเทียบกัน

3.4.4 การวิเคราะห์ความเป็นเหตุเป็นผล เป็นการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลชุดหนึ่งกับข้อมูลอีกชุดหนึ่ง โดยข้อมูลอีกชุดหนึ่งเป็นเหตุ ข้อมูลอีกชุดหนึ่งเป็นผล และในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์นั้นอาจจะเกิดจากหลาย ๆ สาเหตุ

4. สรุปผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การก่อรูปกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้ ข้อที่1 เพื่อศึกษาการก่อรูปกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี และ ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการก่อรูปกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี การก่อรูปกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีการก่อรูปมาจากวิกฤติการณ์ต้มยำกุ้ง ทำให้ประเทศไทยที่มีหนี้เพิ่มขึ้นมาอีกและต้องเจอกับสถานการณ์ที่ค่าครองชีพที่สูง ส่งผลให้ราคาสินค้าต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดยหนึ่งในจังหวัดที่ได้รับผลกระทบ คือ จังหวัดจันทบุรี ตำบลสีพยา ได้รับผลกระทบในเรื่องของค่าครองชีพที่สูงเกินไป มีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและประกอบกับความเจริญที่เข้ามายังชุมชน จึงเกิดการเป็นหนี้สิน ทำให้เกิดการไปกู้ยืมเงินเพื่อนำมาใช้จนเป็นหนี้ พระอาจารย์ มนัส ขนติธมโม ได้เล็งเห็นถึงปัญหานี้และต้องการที่จะแก้ไขเพื่อให้ชาวบ้านมีความพอเพียงรู้จักประหยัดอดออม โดยในช่วงปี พ.ศ.2539 พระอาจารย์มนัส ขนติธมโม ได้ศึกษาดูงาน เรื่อง การออมทรัพย์ในจังหวัดสงขลาของ

ครูชบ ยอดแก้ว ต่อมาได้มีโอกาสสนทนาร่วมกับ พระสุบิน ปณีโตวัดไร่ล้อม จังหวัดตราด ทำให้ได้แนวคิดในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ในการออมเงิน จัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการของชุมชน และได้ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ จังหวัดจันทบุรี ที่ศาลาบ้านพลูยาง หมู่ 5 ตำบลสีกาย อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เป็นที่แรก ซึ่งเป็นบ้านเกิดของพระอาจารย์ ปัจจุบันมีกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ในจังหวัดจันทบุรีทั้งหมด 116 กลุ่ม โดยมีปัจจัยที่ทำให้การก่อรูปกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ประสบความสำเร็จนั้น คือ ปัจจัยผู้นำและปัจจัยคุณธรรม พระมนัส ขนติธมโม ท่านมีลักษณะความเป็นผู้นำในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีสติ ท่านจึงมีการใช้ปัญญาในการอาศัยวิกฤติให้เป็นโอกาสในการก่อตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ เพื่อต่อสู้กับวิกฤติที่เกิดขึ้น ท่านเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้ตลอดเวลา เพราะมีความใฝ่หาความรู้ มีธรรมาจริยธรรมที่ดี ในส่วนของปัจจัยด้านคุณธรรมที่ท่านยึดคือ เรื่องของวินัย เป็นระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ สำหรับควบคุมความประพฤติทางกาย วาจา ของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงามในเรื่องของความซื่อสัตย์ เป็นการมีความซื่อตรง มีความซื่อสัตย์ มีความจริงใจต่อผู้อื่น คนเราอยู่ร่วมกันต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต และจริงใจต่อกัน และในเรื่องของการทำงานที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงเพื่อที่จะทำให้การก่อตั้งกลุ่มนั้นสำเร็จลุล่วงได้ดี

ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีกาย อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี การบริหารจัดการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีกาย อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ได้แบ่งระบบการบริหารไว้ โดยมีเป้าหมายและแนวทางในการจัดกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ มีการแก้ไขปัญหาเรื่องความยากจน และในเรื่องของหนี้สินที่จะลูกกลามไปสู่ปัญหาด้านสังคมอื่น ๆ ซึ่งได้มีพระอาจารย์มนัส ขนติธมโม ท่านได้เล็งเห็นแล้วว่า การพัฒนาแบบพึ่งพาตัวเองไม่มีทางเป็นไปได้ จึงให้ชาวบ้านมีการออมเงินของตนเองประหยัดและมีความซื่อสัตย์กันถึงจะบรรลุเป้าหมายได้และเพื่อให้ชุมชนได้รู้จักการพึ่งพาตนเองในทุก ๆ ด้านก็ควรมีที่ตั้งในตัวเองและมีการรักษาสัจจะ มีวินัยต่อตนเอง และมีการแก้ปัญหาความแตก้าวในการทะเลาะเบาะแว้งของคนในชุมชน ให้วนกลับมาสู่ความสามัคคีกันได้ พระอาจารย์มนัส ขนติธมโมท่านได้มีแนวทางการจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีกาย มาประยุกต์ใช้กับภูมิปัญญาพื้นบ้าน โดยการใช้หลักธรรมทางศาสนาที่สอนให้เน้นเรื่องบุญ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดแนวทางการทำกิจกรรมสะสมทรัพย์ไม่ให้หลุดไปสู่ความโลภ โดยการใช้หลักธรรมเข้าไปสอดแทรกการออมทรัพย์ให้เกิดผลประโยชน์ร่วมของชุมชน เพื่อสร้างแรงจูงใจของคนในชุมชนได้หันมาร่วมมือพึ่งพากันและกัน ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ทั้งการตั้งคณะกรรมการการตัดสินใจจากกฎเกณฑ์ของกองทุน การติดตามผลประโยชน์ ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างกองทุนในหมู่บ้าน ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างสวัสดิการชุมชน เช่น เจ็บป่วย เสียชีวิต ฌาปนกิจสงเคราะห์ ให้ทุนการศึกษา ผู้พิการ ชราภาพ และผู้ด้อยโอกาส เป็นการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และยังมีระเบียบกติกาของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ การออมของสมาชิกทุกคน ต้องฝึกสัจจะและมีวินัยการออมเงินอย่างน้อย 20 บาท สูงสุด 100 บาท ต่อเดือนเท่านั้น การออมเงินต้องมีการออมเงินอย่างสม่ำเสมอ และมีการได้รับสวัสดิการร่วมกันมีความเท่าเทียมกัน แต่ในระเบียบการออมและการกู้ยืมคนในครอบครัวใดเป็นสมาชิก 1-3 คน กู้ได้ไม่เกิน 1 บัญชี และครอบครัวใดเป็นสมาชิก 4 - 6 คน กู้ได้ไม่เกิน 2 บัญชี ส่วนในเกณฑ์การปล่อยกู้ให้กับสมาชิก การกู้เงิน ต้องดูเงินออมจากเดือนนั้นที่เก็บ เช่น ถ้าได้เงินออม 100,000 บาท มีคนกู้ยืมอยู่ 5 คนก็ต้องหารคนละเท่า ๆ กันและต้องมีคนค้ำประกัน 2 คน ต่อ 1 คนกู้ ส่วนในกิจกรรมของกลุ่มมีอยู่ 2 ประเภท คือ การกู้ยืมของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ เป็นการกู้ยืมของสมาชิกเพื่อดำเนินการให้เป็นประโยชน์โดยการให้สมาชิกที่มีความจำเป็นกู้ เพื่อไปลงทุนหรือใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต และต้องเสียค่าบำรุงให้กลุ่ม ดอกเบี้ยร้อยละ 2 คณะกรรมการการบริหารกลุ่มจะมีการพิจารณาปรึกษาร่วมกันกับสวัสดิการให้เปล่าแก่สมาชิกสวัสดิการแรกเกิดให้กับสมาชิกที่คลอดบุตรกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ เพื่อเป็นขวัญถุงสำหรับเด็กแรกเกิด เป็นจำนวนเงิน 500 บาท เพื่อเป็นหลักประกันให้เด็กได้รับสิทธิในการเป็นสมาชิกของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์โดยปริยาย

5. อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาการก่อรูปกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มสังคมสมัยใหม่ ตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี นั้น มีการก่อรูปกลุ่มจากการที่เริ่มจากได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์ต้มยำกุ้ง ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นประกอบกับหน่วยงานภาครัฐเข้ามาในตำบลสีพยา ได้เข้ามาสร้างถนน ไฟฟ้าและประปาให้กับชาวบ้าน เพื่อสร้างความสะดวกสบายและความเจริญของตำบลสีพยา ซึ่งการเข้ามาของรัฐก็ได้เพิ่มรายจ่ายให้กับชาวบ้านในเรื่องของค่าไฟฟ้าและค่าประปา และยังคงอยู่กับปัญหาของระบบราชการที่ทำงานล่าช้า ในเรื่องของข้อจำกัดด้านรายได้ท้องถิ่นเพียงพอต่อการพัฒนาท้องถิ่น เมื่อของงบประมาณทำงานโครงการพัฒนาท้องถิ่นก็ล่าช้า เพราะงบประมาณส่วนใหญ่อยู่ที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นหลักไม่มีการกระจายไปยังท้องถิ่น และการบริหารงานภาครัฐนั้นคนที่บริหารได้มาจากการที่ประชาชนนั้นได้เลือกเข้าไป และประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร จึงทำให้แก้ปัญหาไม่ตรงกับความต้องการของชาวบ้านที่กำลังประสบปัญหาในเรื่องหนี้สิน สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการก่อรูปกลุ่มองค์กร คือ ทฤษฎีรัฐสวัสดิการ ทฤษฎีนี้เชื่อว่า สถานภาพและบทบาทขององค์กรประชาสังคมขึ้นอยู่กับหน้าที่รัฐสามารถให้สวัสดิการสังคมแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใดทฤษฎีสอดคล้องกับมิติการมองมิติสองที่กล่าวถึงแล้ว ถ้าสังคมได้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจสูงและรัฐสามารถจัดสวัสดิการทางสังคมให้แก่ประชาชนได้ บทบาทขององค์กรประชาสังคมก็จะน้อยเพราะสังคมไม่มีความต้องการ ในขณะที่เดียวกันในสังคมที่พัฒนาแล้วและรัฐจัดเก็บภาษีได้รวมถึงประชาชนมีเงินเหลือใช้ ปัจเจกชนหลายคนก็ยังต้องการจะตอบสนองความต้องการของสังคมด้วยตนเอง มีการบริการให้แก่คนจน ในกรณีนี้สวัสดิการทางสังคมจะเห็นได้ทั้งในรูปของภาครัฐและภาคเอกชน แต่ในประเทศด้วยพัฒนาที่รัฐไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้บางครั้งบทบาทและสถานภาพขององค์กรทางสังคมก็ยังไม่ได้รับการยอมรับเนื่องจากนโยบายของรัฐด้านอื่นที่เข้ามาสกัดกั้นการเติบโตขององค์กรทางสังคมก็ยังไม่ได้รับการยอมรับเนื่องจากนโยบายของรัฐด้านอื่นที่เข้ามาสกัดกั้นการเติบโตขององค์กรทางสังคม (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2555)

ผลการศึกษาการก่อรูปกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มสังคมสมัยใหม่ ตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี นั้น มีการบริหารจัดการกันภายในกลุ่มที่มีการแบ่งงานกันทำตามโครงสร้างของกลุ่ม ตามความสามารถและการไว้วางใจของสมาชิกในกลุ่ม กลุ่มสังคมสมัยใหม่จะยึดถือหลักการดำเนินงานของกลุ่มและกำหนดระเบียบกติกาของสมาชิกในกลุ่มด้วย เพื่อเป็นการฝึกสังคมและมีวินัยการออมเงิน ประกอบกับการใช้หลักธรรมเข้าไปสอดแทรกการออมทรัพย์ ซึ่งการทำงานกลุ่มจะได้รับเงินค่าตอบแทนประจำปีด้วย สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบ แนวคิดการจัดองค์การแบบราชการ (Bureaucracy) แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) เขาได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการจัดการตามแบบระบบราชการ (weber) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดการตามแบบระบบราชการไว้ ดังนี้ 1. หลักการแบ่งงานกันทำ หมายถึง หลักในการสร้างความชัดเจนและความสมดุระหว่างอำนาจหน้าที่กับความรับผิดชอบโดยเป็นไปตามกฎระเบียบขององค์กร การแบ่งงานกันทำตามวิธีนี้ถือว่าเป็นความรับผิดชอบที่เป็นทางการ 2. หลักของการกำหนดอำนาจหน้าที่ตามสายการบังคับบัญชา หมายถึง การกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ ที่ให้อำนาจหน้าที่ลดหลั่นลงมาตามสายการบังคับบัญชา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนในสายการบังคับบัญชา 3. หลักของความสามารถ หมายถึง หลักการสำคัญในการจัดบุคคลเพื่อบรรจุ หรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามหลักความรู้ความสามารถของบุคคล โดยการใช้กระบวนการทดสอบ การฝึกอบรม และการศึกษาของบุคลากร 4. หลักของกฎ ระเบียบ ความมีวินัย และการควบคุม หมายถึง การบริหารงานโดยใช้กฎระเบียบเป็นหลัก และกำหนดรูปแบบไว้ให้ชัดเจนการบริหารจะต้องยึดระบบเอกสารเป็นสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ส่วนตัว 5. หลักของความเป็นกลางทางการบริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ เป็นผู้ที่มีเกียรติมีอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบในการทำงานตามตำแหน่งนั้น อุปกรณ์และเครื่องมือจะอยู่กับตำแหน่ง ไม่ใช่อยู่กับบุคคล 6. หลักของการเป็นบุคลากรของฝ่ายบริหารและได้รับเงินเดือนประจำ หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารจะต้องเป็นบุคลากรประจำ มีการจ้างงานตลอดชีพ และจัดให้มีเงินเดือนประจำในอัตราคงที่ในแต่ละปี (ชูวงศ์ อุบลี, 2557)

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การก่อรูปกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มสังคมสมัยใหม่ ตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรีนั้น มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพระชัยวัฒน์ อัครมโม (พ.ศ.2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง มั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่ม

สัจจะสะสมทรัพย์ฯ ตำบลสีพยา อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรี ในส่วนที่สอดคล้องประเด็น เรื่องทฤษฎีรัฐสวัสดิการ หรือ ทฤษฎีนี้ เชื่อว่า สถานภาพและบทบาทขององค์กรประชาสังคมขึ้นอยู่กับความสามารถให้สวัสดิการสังคมแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด ถ้าสังคมใดมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจสูงและรัฐสามารถจัดสวัสดิการทางสังคมให้แก่ประชาชนได้ บทบาทขององค์กรประชาสังคมก็จะน้อยเพราะสังคมไม่มีความต้องการ ในขณะเดียวกันในสังคมที่พัฒนาแล้วและรัฐจัดเก็บภาษีได้รวมถึงประชาชนมีเงินเหลือใช้ปัจเจกชนหลายคนก็ต้องการจะตอบสนองความต้องการของสังคมด้วยตนเอง มีการบริการให้แก่คนจน ในกรณีนี้สวัสดิการทางสังคมจะเห็นได้ทั้งในรูปของภาครัฐและภาคเอกชน แต่ในประเทศด้วยพัฒนาที่รัฐไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ เช่นเดียวกับ กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ตำบลสีพยา ที่รัฐก็ไม่สามารถเข้ามาทำงานเพื่อตอบสนองกับประชาชนได้มากนักจึงเกิดการรวมตัวของชาวบ้านเองโดยมีผู้นำ พระมนัส ได้เป็นผู้ริเริ่มกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ขึ้นมาเพื่อใช้ชาวบ้านได้รู้จักประหยัด อดออม ไม่มีหนี้สิน และมีระเบียบวินัยในตัวเองมีความซื่อตรงและมีความสามัคคีในกลุ่ม

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การก่อรูปกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรีนั้น มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพระบรรพต วนาลัญญะ (2553) ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทผู้นำในการส่งเสริมงานสวัสดิการชุมชนของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดโขมง ตำบลโขมง อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรี ในส่วนที่สอดคล้องประเด็นเรื่อง เป้าหมายในการจัดกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ 1. การแก้ไขปัญหาเรื่องความยากจน หนี้สินที่จะลุกลามไปสู่ปัญหาด้านสังคมอื่น ๆ ซึ่งมีการพัฒนาแบบพึ่งพาพึ่งพาตัวเองไม่ได้ ชาวบ้านต้องมีเงินออมของตนเองมีความประหยัด ซื่อสัตย์ จึงจะบรรลุเป้าหมาย 2. ให้ชุมชนรู้จักพึ่งพาตนเองในทุก ๆ ด้านเป็นที่ตั้งด้านการจัดการเห็นได้จากคำที่ตอกย้ำของชุมชนอยู่เสมอว่า การรักษาสัจจะ การมีวินัยต่อตนเอง 3. การแก้ปัญหาความแตกร้าง การทะเลาะเบาะแว้งของคนในชุมชน ให้ทวนกลับมาสู่ความสามัคคี 4. สร้างความภาคภูมิใจ ความมีศักดิ์ศรีคู่คนในชุมชนสามารถเคียงบ่าเคียงไหล่กับคนชั้นกลาง ชำร่าชากร ธุรกิจอย่างมีศักดิ์ศรี 5. ให้คุณธรรม ความรัก และการปฏิบัติธรรมตามคำสอนของพระพุทธศาสนากลับมาสู่ใจของคนในชุมชน เช่นเดียวกับกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ตำบลสีพยา ที่มีเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาความยากจน ให้คนในชุมชนรู้จักพึ่งพาตนเอง เป็นต้น

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะที่เป็นนโยบายในเชิงนโยบายที่สำคัญ ดังนี้

1. จากการศึกษาวิจัย การก่อรูปกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรี ควรได้รับการพัฒนาความมั่นคงในชีวิตในหลายมิติ เช่น ความมั่นคงด้านรายได้ ด้านสังคม ด้านสุขภาพ และวัฒนธรรม ให้แก่สมาชิกในกลุ่มให้ดีขึ้นมากกว่าที่เป็นอยู่ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในชีวิตของมนุษย์ จัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนศักยภาพกลุ่มและพัฒนาความมั่นคงของสมาชิกของกลุ่มเพิ่มมากขึ้น เพราะยังขาดการพัฒนาสมาชิกกลุ่มในแต่ละด้าน

2. จากการศึกษาวิจัย การก่อรูปกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรี ควรปลูกจิตสำนึกการพัฒนาความมั่นคงในชีวิตให้แก่สมาชิกได้ปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในหลักการของกลุ่มมากขึ้น ให้ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้สมาชิกนำไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของสมาชิกกลุ่มในแต่ละพื้นที่และต้องสอดคล้องกับการบริหารจัดการแบบใหม่ ในเรื่องของการยกระดับความรู้ การบริหารจัดการแบบใหม่ให้มีการตรวจสอบได้ ให้มีการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มวิชาชีพเสริมแก่สมาชิกของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ เป็นต้น เพราะในการทำงานภายในกลุ่มยังไม่ได้ให้ชาวบ้านมาตรวจสอบเงินได้ มีแต่ภาครัฐมาตรวจสอบปีละ 1 ครั้ง

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การก่อรูปกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ตำบลสีพยา อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรี เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการดำเนินวิจัยหลังจากนี้ คือ

1. จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าในการศึกษายังขาดมุมมองในเรื่องคุณภาพชีวิตและความมั่นคงของสมาชิกในกลุ่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงของสมาชิกภายในกลุ่มกับสมาชิกที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้เห็นถึงการเปรียบเทียบและความแตกต่าง อาจทำให้เกิดแนวคิดใหม่เกิดขึ้น

2. จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าในการศึกษายังขาดมุมมองในเรื่องการพัฒนากลุ่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ ทำการศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์กับคณะกรรมการหรือหน่วยงานส่วนกลางที่เข้ามาตรวจสอบให้มีการประชุมทุกเดือนและมีการตรวจสอบบัญชีเพื่อให้ทราบถึงจำนวนเงินที่เหลือทั้งสิ้นอย่างถูกต้อง

3. จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าในการศึกษายังขาดมุมมองในเรื่องการจัดระเบียบและพัฒนารองรับเรื่องกระบวนการทำงานของกลุ่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ ให้ทำการศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์กับชุมชนและชาวบ้านที่เป็นสมาชิกให้กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์มีการจัดระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมีมาตรฐานรัดกุมเพื่อให้ชาวบ้านได้เห็นถึงมาตรฐานที่ปลอดภัยในระบบกระบวนการทำงานอย่างชัดเจน

7. สรุป

จากการศึกษาการก่อรูปกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ กรณีศึกษา : ตำบลสีพยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี พบว่าตำบลสีพยามีการก่อรูปกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ขึ้นโดยพระอาจารย์มนัส ขนติธมโม ต้องการที่จะแก้ไขปัญหาหนี้สินของชาวบ้าน โดยให้ชาวบ้านมารวมกลุ่มในการแก้ปัญหา และใช้หลักคุณธรรมเป็นตัวขับเคลื่อนกลุ่ม มาประยุกต์ในการออมเงิน ระดมเงิน จัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการของชุมชน เพื่อพัฒนาคุณธรรมครบวงจรของชีวิต ชาวบ้าน ชุมชน มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ และช่วงการก่อตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของตำบลสีพยา เริ่มขยายตัวในปี 2542 – 2555 ถือได้ว่าเป็นยุคเฟื่องฟูของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของตำบลสีพยาที่สามารถบริหารงานได้ดีตามสถานการณ์ในระบอบเวลานั้น ๆ ได้ แต่สถานการณ์ต่าง ๆ ย่อมมีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่ว่าในด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสภาพแวดล้อม เป็นต้น แต่ภายในกลุ่มนั้นมีการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมกับคนภายในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจะมีการแบ่งงานกันตามโครงสร้างอย่างเห็นได้ชัดตามความสามารถและการไว้วางใจของสมาชิกกลุ่มและมีการกำหนดระเบียบกติกาอย่างชัดเจน

รายการอ้างอิง

เกษริน สุจินต์. (2562, 30 กรกฎาคม). สัมภาษณ์. คณะกรรมการกลุ่มสัจจะวัดโพธิ์ทอง.

จกवाल สุขไมตรี. (2559). การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา. นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. (2555). การก่อรูปองค์กรประชาสังคมท้องถิ่นจังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

ชูวงศ์ อุบลี. (2557). ตำราพิชัยการบริหาร (ฉบับตั้งต้น). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.

ฐิติมา ขำแท้. (2562, 14 มิถุนายน). นักวิเคราะห์นโยบายและแผนฯตำบลสีพยา. สัมภาษณ์.

ผจงจิตต์ วงศ์ธีรญาณเดช. (2551). รูปแบบการดำเนินชีวิตของข้าราชการไทย ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี.

พระชัยวัฒน์ อัครธมโม. (2555). บทบาทผู้นำในการส่งเสริมงานสวัสดิการชุมชนของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดโขมง ตำบลโขมง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

วนาพรรณ พรพานิช. (2562, 29 กรกฎาคม). คณะกรรมการกลุ่มสัจจะตำบลสีพยา. สัมภาษณ์.

อัครณัฐ วงศ์ปรีดี. (2555). ปัญหาการคลังท้องถิ่นไทย: บทสะท้อนจากมุมมองของผู้บริหารเทศบาล. วารสารการจัดการภาครัฐ

และเอกชน 19 (1): 1-27.